RESOLUTIE (EU) 2021/1685 VAN HET EUROPEES PARLEMENT

van 29 april 2021

over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de agentschappen van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2019: functioneren, financieel beheer en controle

HET EUROPEES PARLEMENT,

— gezien zijn besluiten over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de agentschappen van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2019,

— gezien het verslag van de Commissie over de follow-up van de kwijting voor het begrotingsjaar 2018 (COM(2020) 0311),

— gezien het jaarverslag van de Rekenkamer over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2019, vergezeld van de antwoorden van de agentschappen ([1]),

— gezien Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014, en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 ([2]), en met name de artikelen 68 en 70,

— gezien de artikelen 32 en 47 van Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 1271/2013 van de Commissie van 30 september 2013 houdende de financiële kaderregeling van de organen, bedoeld in artikel 208 van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad ([3]),

— gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/715 van de Commissie van 18 december 2018 houdende de financiële kaderregeling van de bij het VWEU en het Euratom-Verdrag opgerichte organen, bedoeld in artikel 70 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad ([4]), en met name artikel 105,

— gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,

— gezien de adviezen van de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken en de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken,

— gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0100/2021),

A. overwegende dat deze resolutie voor elk orgaan in de zin van artikel 70 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 de horizontale op- en aanmerkingen bevat die overeenkomstig artikel 262 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 en artikel 3 van bijlage V bij zijn Reglement behoren bij de kwijtingsbesluiten;

B. overwegende dat deze resolutie ook voor het Voorzieningsagentschap van Euratom de horizontale op- en aanmerkingen bevat die overeenkomstig artikel 262 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 en artikel 3 van bijlage V bij zijn Reglement behoren bij de kwijtingsbesluiten;

C. overwegende dat de agentschappen van de Unie zich moeten richten op taken met een duidelijke Europese meerwaarde en dat de organisatie van die taken geoptimaliseerd moet worden om, in het belang van de belastingbetaler in de Unie, overlappingen te voorkomen;

1. is ingenomen met de vooruitgang die de agentschappen hebben geboekt in het kader van hun inspanningen om tegemoet te komen aan de verzoeken en aanbevelingen die zijn gedaan tijdens de vorige jaarlijkse kwijtingsprocedure;

2. benadrukt dat de agentschappen een aanzienlijke invloed hebben op de beleids- en besluitvorming en op de voorbereiding en uitvoering van programma's op gebieden die van essentieel belang zijn voor het dagelijks leven van de burgers van de Unie, zoals gezondheid, veiligheid, vrijheid en justitie; wijst nogmaals op het belang van agentschappen bij het aanpakken van specifieke beleidsbehoeften en het versterken van de Europese samenwerking; merkt op dat de agentschappen ook een voortrekkersrol kunnen vervullen bij het oplossen van crisissituaties of maatschappelijke uitdagingen op lange termijn;

([1]) PB C 351 van 21.10.2020, blz. 7. Jaarverslag van de ERK over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2019: https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/AGENCIES_2019/agencies_2019_NL.pdf
([2]) PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1.
([3]) PB L 328 van 7.12.2013, blz. 42.
([4]) PB L 122 van 10.5.2019, blz. 1.

3. merkt tevreden op dat volgens het verslag van de Rekenkamer over de EU-agentschappen betreffende het begrotingsjaar 2019 (het "verslag van de Rekenkamer") de Rekenkamer een goedkeurend oordeel heeft gegeven over de betrouwbaarheid van de rekeningen van alle agentschappen; merkt ook op dat de Rekenkamer een goedkeurend oordeel heeft gegeven over de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen van alle agentschappen; stelt vast dat de Rekenkamer een goedkeurend oordeel heeft gegeven over de wettigheid en de regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen van alle agentschappen, behalve het Agentschap van de Europese Unie voor de samenwerking tussen energieregulators (ACER) en het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken (EASO), waarvoor een oordeel met beperking werd afgegeven;

4. merkt op dat de begrotingen van de 32 gedecentraliseerde agentschappen van de Unie voor 2019 in totaal ongeveer 2 854 000 000 EUR aan vastleggingskredieten omvatten, een stijging van ongeveer 10,29 % ten opzichte van 2018, en 2 570 000 000 EUR aan betalingskredieten, een stijging van 8,88 % ten opzichte van 2018; merkt bovendien op dat van de 2 570 000 000 EUR aan betalingskredieten ongeveer 1 920 000 000 EUR uit de algemene begroting van de Unie werd gefinancierd, hetgeen neerkomt op 74,75 % van de totale financiering van de agentschappen in 2019 (in vergelijking met 72,16 % in 2018); stelt voorts vast dat een bedrag van circa 649 000 000 EUR gefinancierd werd met vergoedingen en heffingen alsmede rechtstreekse bijdragen van deelnemende landen (een daling van 1,22 % ten opzichte van 2018);

De belangrijkste door de Rekenkamer vastgestelde risico's en aanbevelingen

5. stelt vast dat de Rekenkamer, zoals blijkt uit haar verslag, het algemene risico voor de betrouwbaarheid van de rekeningen van de agentschappen, op basis van internationale boekhoudnormen, net als in 2018 laag acht;

6. stelt vast dat volgens het verslag van de Rekenkamer het risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen voor de meeste agentschappen laag is, en dat het risico voor de regelmatigheid van de ontvangsten van de gedeeltelijk zelffinancierende agentschappen, waar specifieke verordeningen van toepassing zijn op het in rekening brengen en innen van dienstverleningsvergoedingen en andere bijdragen aan de ontvangsten middelhoog is, zoals ook in 2018 het geval was;

7. merkt op dat volgens het verslag van de Rekenkamer het risico voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen van de agentschappen over het algemeen middelhoog is en voor specifieke begrotingstitels uiteenloopt van laag tot hoog; merkt op dat het risico voor titel I (Personeelsuitgaven) over het algemeen laag is, dat voor titel II (Administratieve uitgaven) het risico als middelhoog wordt beschouwd, en dat voor titel III (Operationele uitgaven) het risico laag tot hoog wordt geacht, afhankelijk van het agentschap in kwestie en de aard van de operationele uitgaven; merkt op dat hoge risico's doorgaans verband houden met overheidsopdrachten en subsidiebetalingen waarmee grote bedragen gemoeid zijn; merkt op dat de Rekenkamer heeft vastgesteld dat de controles met betrekking tot subsidies weliswaar over het geheel genomen zijn verbeterd, maar niet altijd geheel doeltreffend zijn;

8. neemt kennis van de gebieden waarover de Rekenkamer de meeste opmerkingen heeft gemaakt, te weten:

   — het beheer van openbare aanbestedingen, dat het meest foutgevoelige terrein blijft;

   — aanwervingsprocedures en belangenconflicten voor personeelsleden die een agentschap van de Unie verlaten en een functie opnemen in de particuliere sector, hetgeen beter door de agentschappen moet worden beheerd;

   — begrotingsbeheer, waarbij de Rekenkamer verschillende tekortkomingen constateerde;

9. is ingenomen met het feit dat de Rekenkamer heeft verklaard dat de agentschappen in de meeste gevallen corrigerende maatregelen hebben genomen om de opmerkingen uit de controles van voorgaande jaren ter harte te nemen, en roept de JBZ-agentschappen op hun inspanningen voort te zetten om gevolg te geven aan de opmerkingen van de Rekenkamer;

Financieel en begrotingsbeheer

10. betreurt dat de verslagen over de uitvoering van de begroting van een minderheid van de agentschappen qua gedetailleerdheid verschillen van die van de meerderheid van de agentschappen, waaruit blijkt dat er behoefte bestaat aan duidelijker en gestandaardiseerde richtsnoeren inzake de begrotingsrapportage van de agentschappen, waarbij onder meer gewezen wordt op de noodzaak dat agentschappen aanzienlijke afwijkingen van de oorspronkelijke begroting en/of personeelsformaties toelichten; benadrukt dat alle agentschappen hun planningcapaciteit dringend moeten verbeteren; betreurt het antwoord van de Commissie op het verzoek om de officiële begroting (in vastleggingskredieten en betalingskredieten) en de cijfers met betrekking tot het personeel (personeelsformatie met vast personeel, tijdelijke functionarissen, arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen per 31 december van het jaar in kwestie) van de 32 gedecentraliseerde agentschappen automatisch ter beschikking te stellen aan de kwijtingsautoriteit, aangezien de verschillen in berekening tussen de verslagen niet te verklaren zijn door te verwijzen naar de genoemde richtsnoeren (die in werkelijkheid sjablonen zijn met richtsnoeren die vooral de vorm en niet de inhoud betreffen); herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om de officiële begroting en de personeelscijfers van elk agentschap aan de kwijtingsautoriteit ter beschikking te stellen en geconsolideerde cijfers te verstrekken met betrekking tot de gedecentraliseerde agentschappen die onderworpen zijn aan de kwijtingsprocedure van het Parlement;

11. is van mening dat bij de oprichting van toekomstige agentschappen meer aandacht moet worden besteed aan relevantie en samenhang, met name als het gaat om overlappende bevoegdheidsgebieden;

12. is van mening dat middelen flexibeler moeten worden toegewezen op basis van behoefte of urgentie;

13. benadrukt dat transparantie en het informeren van de burgers over de werkzaamheden van de agentschappen van de Unie van essentieel belang zijn voor de democratische verantwoordingsplicht van de agentschappen; is van oordeel dat het van het grootste belang is dat de middelen en gegevens die de agentschappen leveren eenvoudig te gebruiken en nuttig zijn; vraagt daarom om een beoordeling van de manier waarop de gegevens en middelen op dit moment worden weergegeven en beschikbaar worden gesteld en van de mate waarin burgers vinden dat zij gemakkelijk te herkennen en te gebruiken zijn;

14. uit zijn bezorgdheid over het zeer hoge aantal overdrachten bij sommige agentschappen, wat op diverse zwakke punten zou kunnen duiden, waaronder een zwakke begrotingsplanning, en wijst erop dat dergelijke overdrachten in strijd zijn met het beginsel van jaarperiodiciteit van de begroting;

Prestaties

15. is ingenomen met het feit dat de Commissie heeft ingestemd met de aanbeveling van de kwijting van vorig jaar om het beginsel van resultaatgericht begroten verder te ontwikkelen en toe te passen, en is daarnaast ingenomen met de verbeteringen die op basis daarvan zijn aangebracht in het enkelvoudige programmeringsdocument en de geconsolideerde jaarlijkse activiteitenverslagen;

16. is ingenomen met de publicatie door de Rekenkamer van de allereerste horizontale doelmatigheidscontrole van alle agentschappen van de Unie, te weten Speciaal verslag nr. 22/2020: "De toekomst van EU-agentschappen — mogelijkheden tot meer flexibiliteit en samenwerking" ([5]);

17. neemt kennis van de belangrijkste opmerkingen van de Rekenkamer, met name het feit dat de agentschappen zich bezighouden met actuele maatschappelijke onderwerpen, een groot potentieel hebben voor verdere ontwikkeling en beschikken over een hoge mate van deskundigheid;

18. is het eens met de Rekenkamer dat ondanks het feit dat agentschappen belangrijke taken uitvoeren op alle gebieden van ons dagelijks leven, het blijkbaar moeilijk is het vertrouwen te winnen van individuele burgers; wijst in dit verband op de kwesties verantwoordingsplicht, transparantie en zelfs doeltreffendheid, en tevens op het gebrek aan bekendheid bij het publiek, aangezien agentschappen nog steeds grotendeels onbekend zijn bij de burgers en hooguit aandacht krijgen in de media als zich een negatief incident heeft voorgedaan;

19. waardeert de steeds nauwere samenwerking tussen de agentschappen op het gebied van werkgelegenheid, sociale zaken en inclusie, en moedigt deze samenwerking aan, omdat daarmee synergieën verbeteren, de complementariteit toeneemt en er meer middelen gedeeld worden; wijst op het belang, de autonomie en de toegevoegde waarde van elk agentschap op zijn expertisegebied; wijst erop dat de vier agentschappen - als follow-up van de in 2019 ontvangen aanbeveling van de Commissie op basis van de evaluatie van vier agentschappen in 2017 (aanbeveling 5 van SWD(2019)0159) - gezamenlijke vergaderingen hebben gehouden die er speciaal op gericht waren hun methodologieën voor prestatie-indicatoren onderling af te stemmen;

20. wijst op de conclusie van het speciaal verslag van de Rekenkamer "De toekomst van EU-agentschappen" dat informatie over de prestaties van de agentschappen van de Unie schaars is; dringt er bij de agentschappen op aan het proces van het afleggen van verantwoording voor de geleverde prestaties te versterken; verwacht van alle agentschappen van de Unie dat zij zo goed mogelijk met de Commissie en de Rekenkamer samenwerken bij het verstrekken van informatie over hun prestaties;

21. wijst op de bevinding van de Rekenkamer in haar verslag "De toekomst van EU-agentschappen" dat de agentschappen prestaties meten aan de hand van kernprestatie-indicatoren (KPI's), en dat de Commissie in 2015 richtsnoeren voor KPI's heeft gepubliceerd voor directeuren van agentschappen; merkt met teleurstelling op dat de indicatoren die in de praktijk worden gebruikt, voornamelijk betrekking hebben op de uitvoering van het jaarlijks werkprogramma, de begroting en het personeelsbeheer van een agentschap, en dat het gewoonlijk niet mogelijk is daarmee een algemene prestatiebeoordeling van de resultaten of de efficiëntie en de doeltreffendheid van het agentschap bij de uitvoering van zijn mandaat te verrichten; verzoekt de agentschappen samen te werken aan een beter gebruik van de KPI's met als doel in de kwijtingsprocedure naast naleving meer de nadruk te leggen op prestaties; verzoekt de agentschappen indicatoren te blijven ontwikkelen om hun bijdrage aan de uitvoering van het beleid van de Unie te meten; dringt er bij de agentschappen op aan deze indicatoren regelmatig te evalueren en bij te werken; verzoekt de Commissie een gecentraliseerde reeks richtsnoeren voor rapportage en vaststelling van KPI's goed te keuren om ervoor te zorgen dat de prestaties van de agentschappen naar behoren worden gemeten;

22. merkt op dat de Rekenkamer wil vaststellen aan welke voorwaarden agentschappen moeten voldoen om hun doelstellingen te kunnen verwezenlijken, maar daarnaast wijst op de noodzaak van een grotere financiële en beleidsflexibiliteit en een structureler en samenhangender governancemodel waarbij de prestatiegegevens meer gericht zijn op output dan op de mate waarin het beleid is uitgevoerd;

([5]) PB C 358 van 26.10.2020, blz. 6.

23. herinnert eraan dat in de gemeenschappelijke aanpak is bepaald dat elk agentschap van de Unie om de vijf jaar moet worden geëvalueerd, dat de Commissie verantwoordelijk moet zijn voor het organiseren van de evaluatie en dat voor elke tweede evaluatie de vervalbepaling moet worden toegepast; betreurt dat de oprichtingsverordeningen van verschillende agentschappen nog niet in overeenstemming zijn gebracht met de gemeenschappelijke aanpak; neemt kennis van de bevinding van de Rekenkamer in haar verslag over de toekomst van EU-agentschappen dat de oprichtingsverordeningen van 13 agentschappen tussen 2015 en 2019 zijn herschikt, maar dat slechts vijf voorstellen vergezeld gingen van een effectbeoordeling; verzoekt de Commissie regelmatig onafhankelijke evaluaties uit te voeren van de prestaties van de agentschappen;

24. is van mening dat er duidelijke regels moeten komen voor het ontwikkelen en afstoten van taken van agentschappen;

25. is van mening dat voor elk agentschap een effectbeoordeling moet worden uitgevoerd en dat systematisch een herzieningsclausule moet worden toegevoegd met betrekking tot de onderbouwing van de toegewezen doelstellingen van het agentschap;

26. dringt erop aan dat er meer inspanningen worden verricht om overlapping van onderwerpen en bevoegdheidsgebieden tussen de verschillende agentschappen te vermijden;

27. is ingenomen met de samenwerking binnen het netwerk van JBZ-agentschappen; verzoekt de agentschappen door te gaan met het ontwikkelen van synergie-effecten en de onderlinge samenwerking en uitwisseling van goede praktijken verder uit te bouwen, teneinde de efficiëntie te vergroten;

28. verzoekt de agentschappen door te gaan met het ontwikkelen van hun synergieën, en de samenwerking en de uitwisseling van goede praktijken met andere agentschappen van de Unie verder uit te bouwen, teneinde de efficiëntie (personeelsbeleid, gebouwenbeheer, IT-diensten en veiligheid) te vergroten;

29. is van mening dat de rol van de agentschappen als expertisecentra en netwerkcentra moet worden versterkt;

30. is ingenomen met de oprichting van een taskforce voor gedeelde diensten door het netwerk van agentschappen van de Europese Unie ("het netwerk") en met de ontwikkeling van een strategisch voorstel inzake "gedeelde diensten en capaciteiten 2.0" om samenwerking tussen agentschappen te bevorderen en te ondersteunen; beveelt aan om in het kader hiervan uitvoering te geven aan de aanbevelingen die de Rekenkamer doet in haar verslag over de toekomst van EU-agentschappen met betrekking tot flexibel middelengebruik (aanbevelingen 1 en 2) en agentschappen als centra voor het delen van expertise en netwerken (aanbeveling 4);

31. wijst op het positieve voorbeeld dat het ECDC heeft gegeven wat betreft de samenwerking met andere agentschappen van de Unie, onder meer via het netwerk; moedigt de agentschappen aan om waar mogelijk samen te werken en beste praktijken uit te wisselen, onder meer op het gebied van telewerken;

32. herinnert eraan dat het belangrijk is om de interne werking en het beheer van de agentschappen verder te digitaliseren en het tempo waarin procedures gedigitaliseerd worden te versnellen; benadrukt dat de agentschappen zich in dit kader proactief moeten opstellen en koste wat kost een digitale kloof tussen de agentschappen moeten voorkomen; wijst er evenwel op dat alle noodzakelijke beveiligingsmaatregelen moeten worden getroffen om risico's met betrekking tot de onlineveiligheid van de verwerkte informatie te vermijden;

33. herinnert eraan dat de jaarlijkse gedachtewisseling over de jaarlijkse werkprogramma's en de meerjarenstrategieën van de agentschappen in de bevoegde commissies cruciaal is om te waarborgen dat de programma's en strategieën afgestemd worden op de feitelijke beleidsprioriteiten, waarbij de tenuitvoerlegging van de beginselen die verankerd zijn in de Europese pijler van sociale rechten centraal moet staan; herinnert eraan dat de agentschappen het best gekwalificeerd zijn om het gebruik van middelen te beoordelen en een cruciale rol spelen bij het ondersteunen van duurzame projecten die aansluiten bij de Europese Green Deal; verzoekt de Commissie te zorgen voor financiering om de agentschappen van de Unie te ondersteunen bij hun inspanningen om de sociale dialoog te waarborgen; merkt op dat de agentschappen van de Unie een cruciale rol spelen bij het waarborgen van de sociale dialoog met de instellingen van de Unie;

Personeelsbeleid

34. merkt op dat de 32 gedecentraliseerde agentschappen in 2019 in totaal 7 880 personeelsleden, onder wie ambtenaren, tijdelijke functionarissen, arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen in dienst hadden (tegenover 7 626 in 2018), hetgeen een aanzienlijke toename van 3,33 % betekent ten opzichte van het voorgaande jaar;

35. is ingenomen met de meer gedetailleerde en gestructureerde informatie over het genderevenwicht in de agentschappen;

36. spreekt zijn bezorgdheid uit over het feit dat er in de grote meerderheid van de agentschappen een gebrek is aan evenwicht tussen mannen en vrouwen onder het personeel op managementniveau; merkt op dat in 2019 op het niveau van het hoger management door drie agentschappen een volledig genderevenwicht werd gemeld en door tien agentschappen een goed evenwicht werd bereikt, maar dat er in 16 agentschappen geen genderevenwicht was (vier van hen hadden alleen mannen en één enkel vrouwen in het hoger management); betreurt dat gendergelijkheid volledig ontbreekt in de strategie voor 2021-2027 voor het netwerk ("het netwerk"); verzoekt de agentschappen en het netwerk om gendergelijkheid in hun strategieën op te nemen en vraagt de agentschappen het doel van de Commissie over te nemen om uiterlijk eind 2024 op alle managementniveaus een volledig genderevenwicht te bereiken (50 % mannen en vrouwen);

37. merkt verder op dat er in 2019 geen agentschap met een perfect genderevenwicht in de raden van bestuur was, dat er in 7 agentschappen een goed evenwicht bestond en dat er in 14 raden van bestuur in het geheel geen sprake was van genderevenwicht; verzoekt de lidstaten en de relevante organisaties die leden hebben in de raden van bestuur rekening te houden met het belang van genderevenwicht bij de benoeming van hun vertegenwoordigers in de raad van bestuur van een agentschap;

38. merkt voorts op dat, wat het totale personeelsbestand betreft, acht agentschappen een perfect genderevenwicht, 19 agentschappen een goed genderevenwicht en drie agentschappen in het geheel geen genderevenwicht hebben; verzoekt de agentschappen te blijven streven naar een goed genderevenwicht;

39. stelt met bezorgdheid vast dat in 2019 slechts 34 % van de leden van de hoogste besluitvormingsorganen van alle agentschappen van de Unie vrouw was en herinnert eraan dat het genderevenwicht binnen de agentschappen van de Unie moet worden gewaarborgd overeenkomstig de basisverordeningen waarbij zij zijn opgericht; vraagt daarom dat de agentschappen van de Unie gegevens verzamelen en presenteren over genderevenwicht voor alle categorieën leidinggevend personeel (van het laagste tot het hoogste niveau) om basisgegevens te verzamelen op grond waarvan de agentschappen van de Unie worden aangespoord het gebrek aan genderevenwicht in het management aan te pakken en gendermainstreaming op alle gebieden na te streven;

40. merkt op dat het geografisch evenwicht onder het personeel van de agentschappen van de Unie iets beter aansluit op de omvang van de bevolking van de verschillende lidstaten dan het geografische evenwicht onder het personeel van de Commissie; wijst erop dat 8 lidstaten ondervertegenwoordigd zijn, 17 lidstaten oververtegenwoordigd zijn en 2 lidstaten min of meer evenwichtig vertegenwoordigd zijn; betreurt het gebrek aan gezamenlijk beleid van de agentschappen om de diversiteit onder hun personeel te verbeteren; verzoekt de agentschappen en het netwerk plannen voor te stellen om dit doel te bereiken;

41. merkt op dat de agentschappen een ziekteverlof van gemiddeld 8,42 dagen per personeelslid per jaar hebben gemeld; betreurt dat het momenteel ontbreekt aan betrouwbare gegevens om een overzicht te kunnen geven van ziekteverzuim als gevolg van burn-out, met name omdat verschillende agentschappen hebben aangegeven dergelijke gegevens niet te kunnen verstrekken gelet op het vertrouwelijke karakter van medische informatie;

42. merkt op dat de agentschappen op verzoek van de kwijtingsautoriteit hebben gemeld met hoeveel ambten zij het personeelsbestand tussen 2013 en 2019 hebben ingekrompen en of de vermindering van het aantal vaste en tijdelijke werknemers werd gecompenseerd door het inhuren van meer arbeidscontractanten en extern personeel; merkt op dat de agentschappen in de periode in kwestie in totaal 447 ambten hebben geschrapt; merkt op dat de agentschappen ook meldden dat in dezelfde periode 266 ambten voor tijdelijke functionarissen zijn toegevoegd, zodat sprake is van een nettovermindering van 181 ambten; merkt voorts op dat in de personeelsformaties van alle agentschappen voor dezelfde periode 32 ambten voor vast personeel zijn geschrapt en 845 ambten voor tijdelijke functionarissen zijn gecreëerd, hetgeen netto neerkomt op 813 nieuwe ambten;

43. onderstreept dat het hoge personeelsverloop bij de agentschappen van de Unie ernstige gevolgen heeft, en dringt aan op personeels- en sociaal beleid dat hierin verandering brengt;

44. merkt met spijt op dat sommige agentschappen met een personeelstekort kampen, en dat dit met name een uitdaging vormt wanneer er nieuwe taken worden toegewezen zonder dat wordt voorzien in extra personeel voor de uitvoering ervan, en dat de kwijtingsautoriteit zich specifiek zorgen maakt over het feit dat sommige agentschappen zulke grote moeilijkheden ondervinden bij de werving van gekwalificeerd personeel voor specifieke rangen, dat dit het algemene functioneren van de agentschappen in de weg staat en dat er een beroep moet worden gedaan op externe arbeidskrachten; wijst in dit verband op de aanbevelingen 1 en 2 in het verslag van de Rekenkamer over de toekomst van EU-agentschappen met betrekking tot de toegenomen behoefte aan flexibiliteit, en spoort het netwerk en de Commissie aan samen te werken aan de uitvoering van deze aanbevelingen; merkt voorts op dat de Rekenkamer in haar Speciaal verslag nr. 23/2020 over het Europees Bureau voor personeelsselectie (EPSO) wijst op het feit dat de huidige selectieprocedure ertoe leidt dat de instellingen van de Unie op zoek gaan naar flexibeler selectieprocedures om te voorzien in hun dringende aanwervingsbehoeften; benadrukt dat de instellingen van de Unie behoefte hebben aan meer gespecialiseerd personeel, wat bij agentschappen vooral van cruciaal belang is gelet op hun specifieke mandaat; verzoekt de Commissie en in het bijzonder EPSO om de agentschappen in dit verband beter van dienst te zijn en het aanwervingsbeleid zodanig aan te passen dat het best gekwalificeerde en gespecialiseerde personeel wordt aangetrokken; verzoekt de Commissie en EPSO een zekere mate van flexibiliteit ten toon te spreiden bij het aanpassen van de vacatures aan de specifieke omstandigheden, teneinde een efficiënte aanwerving te waarborgen; benadrukt hoe belangrijk het is de selectieprocedures van de Unie en de aantrekkelijkheid van banen te verbeteren; benadrukt dat onderbezetting van agentschappen een ernstig risico inhoudt op negatieve gevolgen voor de prestaties, alsook voor het welzijn van het personeel en het personeelsverloop;

45. merkt op dat de agentschappen melding hebben gemaakt van in totaal zes voormalige leden van het Europees Parlement, voormalige commissarissen of voormalige hoge ambtenaren die betaalde taken voor een agentschap uitoefenden, te weten vier voormalige leden van het Europees Parlement, één voormalig commissaris en één voormalige hoge ambtenaar; merkt op dat deze personen vergoedingen en onkostenvergoedingen hebben ontvangen;

46. wijst op het belang van beleid inzake welzijn van het personeel; benadrukt dat agentschappen moeten zorgen voor fatsoenlijke, kwalitatief hoogwaardige arbeidsomstandigheden voor al hun personeel;

47. spoort de agentschappen ertoe aan verder te werken aan een kader voor personeelsbeleid voor de lange termijn dat gericht is op het evenwicht tussen werk en privéleven, levenslange begeleiding en loopbaanontwikkeling, genderevenwicht, telewerken, geografisch evenwicht en de aanwerving en integratie van personen met een handicap;

48. betreurt dat sommige lidstaten hebben gevraagd om een agentschap op hun grondgebied en dit ook werkelijk hebben gekregen zonder dat zij de faciliteiten konden bieden voor de instelling ervan en zonder maatregelen te nemen om de aanwerving van personeel aantrekkelijker te maken;

49. is bezorgd over de omvang van sommige raden van bestuur van agentschappen die de Rekenkamer te groot vindt, waardoor het moeilijk is besluiten te nemen en er aanzienlijke administratieve kosten ontstaan;

50. merkt op dat de Rekenkamer tekortkomingen in de aanwervingsprocedures van de agentschappen heeft vastgesteld met betrekking tot het beheer van potentiële belangenconflicten (één agentschap), de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling of transparantie (drie agentschappen) en het onderwerpen van de procedure aan een passend controletraject (één agentschap); betreurt dat er (bij ten minste drie agentschappen) gevallen zijn geweest van juryleden met een aanzienlijk belangenconflict in verband met de lopende selectieprocedure; beklemtoont dat niet gemelde belangenconflicten de selectieprocedures kunnen verstoren, wat kan leiden tot aanzienlijke vertragingen en financiële schade, alsmede tot reputatieschade voor de agentschappen;

51. merkt op dat de Ombudsman twee gevallen van wanbeheer heeft vastgesteld in zaak 2168/2019/KR over het besluit van de Europese Bankautoriteit om het verzoek van haar uitvoerend directeur om CEO van een financiële lobbygroep te worden, goed te keuren; is ingenomen met de aanbevelingen van de Ombudsman in dit geval, met name om zo nodig een beroep te doen op de mogelijkheid om hogere personeelsleden te verbieden bepaalde functies te aanvaarden na afloop van hun ambtstermijn, criteria vast te stellen voor het verbieden van een dergelijke overstap in de toekomst en interne procedures in te voeren om de toegang tot vertrouwelijke informatie met onmiddellijke ingang te beperken ingeval personeelsleden een functie elders aanvaarden; verzoekt alle agentschappen prioriteit te geven aan de uitvoering van deze aanbevelingen;

52. uit zijn bezorgdheid over het feit dat sommige agentschappen gedurende langere perioden sterk afhankelijk waren van uitzendkrachten; betreurt dat de uitzendkrachten in sommige gevallen minder betaald kregen dan personeel van het agentschap in dezelfde functie; stelt met bezorgdheid vast dat er bij aanbestedingen en de ondertekening van contracten en raamovereenkomsten met uitzendkrachten nalevingsproblemen zijn vastgesteld; verzoekt de agentschappen het reglement zorgvuldig na te leven; herhaalt dat de plannings- en selectieprocedures voor alle agentschappen moeten worden verbeterd;

53. neemt kennis van de stappen die de agentschappen hebben genomen om een omgeving zonder intimidatie tot stand te brengen, bijvoorbeeld door het personeel en het management extra opleidingen te laten volgen en vertrouwenspersonen aan te wijzen; spoort de agentschappen die dergelijke maatregelen nog niet hebben ingevoerd aan om dit alsnog te doen en verzoekt de agentschappen die klachten hebben ontvangen met betrekking tot intimidatie om aan de behandeling van deze klachten prioriteit toe te kennen;

54. spoort de agentschappen van de Unie ertoe aan te overwegen een grondrechtenstrategie vast te stellen, inclusief een verwijzing naar de grondrechten in een gedragscode waarin de taken en de opleiding van personeelsleden kunnen worden vastgelegd; mechanismen in te stellen om ervoor te zorgen dat elke schending van de grondrechten wordt opgespoord en gemeld en dat situaties waarin het gevaar bestaat dat dergelijke schendingen zich voordoen snel onder de aandacht van de leidinggevende organen van het betreffende agentschap worden gebracht; waar nodig de functie van een grondrechtenfunctionaris in te voeren die rechtstreeks rapporteert aan de raad van bestuur zodat een zekere mate van onafhankelijkheid ten opzichte van andere personeelsleden gewaarborgd is, om ervoor te zorgen dat bedreigingen voor de grondrechten onmiddellijk worden aangepakt en dat het beleid inzake de grondrechten binnen de organisatie voortdurend wordt verbeterd; te werken aan de ontwikkeling van een regelmatige dialoog over grondrechtenvraagstukken met maatschappelijke organisaties en internationale organisaties die actief zijn op dit gebied; ervoor te zorgen dat de eerbiediging van de grondrechten een centraal element wordt binnen de criteria voor samenwerking van het betrokken agentschap met externe actoren, waaronder met name de leden van de nationale overheden waarmee zij op operationeel niveau contacten onderhouden;

Openbare aanbestedingen

55. merkt bezorgd op dat de Rekenkamer 82 opmerkingen heeft gemaakt over verbeterpunten bij 29 agentschappen; merkt op dat net als in 2018 het merendeel van deze opmerkingen verband houdt met tekortkomingen in de openbare aanbestedingsprocedures; merkt op dat deze tekortkomingen voornamelijk betrekking hebben op deugdelijk financieel beheer en regelmatigheid; dringt er bij de agentschappen op aan de aanbevelingen uit te voeren en tekortkomingen weg te werken; herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om meer inspanningen te leveren om duidelijke en uniforme begrotingsmaatregelen en -procedures voor agentschappen in te voeren om de problemen die zich bij de meeste agentschappen blijven voordoen, aan te pakken;

56. benadrukt dat het beheer van openbare aanbestedingen bij alle gedecentraliseerde agentschappen nog altijd het meest foutengevoelige terrein vormt; verzoekt de betrokken JBZ-agentschappen, d.w.z. Europol en Cepol, daarom om hun openbare aanbestedingsprocedures te verbeteren om de volledige naleving van de toepasselijke regels te waarborgen en op die manier het juiste evenwicht te vinden tussen de drie pijlers van duurzame ontwikkeling (economisch, sociaal en ecologisch), en daarbij de beginselen van transparantie, evenredigheid, gelijke behandeling en non-discriminatie te eerbiedigen; verzoekt daarnaast eu-LISA om de aanwervingsprocedure te verbeteren; herinnert eraan dat overheidsopdrachten zeer belangrijk zijn als het gaat om de verwezenlijking van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en de bijbehorende duurzameontwikkelingsdoelstellingen;

57. stelt met bezorgdheid vast dat slechts één agentschap van de Unie, het Bureau voor intellectuele eigendom van de Europese Unie, een duurzaamheidsverslag publiceert; verzoekt de agentschappen over te gaan tot het publiceren van duurzaamheidsverslagen, hun verslaglegging af te stemmen op de werkzaamheden van de OESO op het gebied van overheidsopdrachten en verantwoord ondernemerschap en de komende wetgeving van de Unie inzake zorgvuldigheid in het bedrijfsleven, actiever te werken aan invoering van gedigitaliseerde operationele oplossingen, en te zorgen voor een snelle tenuitvoerlegging van het Europees milieubeheer- en milieuauditsysteem (EMAS), zoals aanbevolen door de Rekenkamer; verzoekt de agentschappen de nodige aandacht te besteden aan de energiemix van hun elektriciteitsbronnen en dringt aan op de aankoop van elektriciteit die gewonnen is uit hernieuwbare energiebronnen;

58. is ingenomen met het toegenomen gebruik van e-aanbestedingsinstrumenten door agentschappen van de Unie; merkt op dat de meest voorkomende e-PRIOR-modules die door agentschappen worden gebruikt, e-aanbesteding, e-inschrijving en e-facturering zijn; verzoekt het netwerk van aanbestedingsambtenaren (NAPO) het beheersinstrument voor overheidsopdrachten (PPMT) van het JRC sneller beschikbaar te stellen aan agentschappen;

Preventie van en omgang met belangenconflicten en transparantie

59. merkt bezorgd op dat nog steeds niet alle agentschappen op hun websites de cv's en belangenverklaringen hebben gepubliceerd van hun bestuursleden, uitvoerend management en gedetacheerde deskundigen; betreurt dat sommige agentschappen nog steeds verklaringen van afwezigheid van belangenconflicten publiceren; benadrukt dat het niet aan de leden van de raad van bestuur of het uitvoerend management is om te verklaren dat er bij hen geen sprake is van belangenconflicten; dringt nogmaals aan op een uniform model voor belangenverklaringen dat door alle agentschappen wordt gevolgd; benadrukt dat het belangrijk is de bestaande regels te versterken, de tenuitvoerlegging ervan te verbeteren en te werken aan harmonisering van de beoordeling en aanpak van belangenconflicten en draaideurconstructies bij instellingen, agentschappen en andere organen van de Unie; dringt er bij de lidstaten op aan erop toe te zien dat alle gedetacheerde deskundigen hun belangenverklaringen en cv's publiceren op de website van het agentschap waarvoor zij werken;

60. pleit ervoor dat het beleid ter bescherming van klokkenluiders van alle agentschappen van de Unie in overeenstemming wordt gebracht met Richtlijn (EU) 2019/1937 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden;

61. merkt op dat in de studie "Conflicts of interests and EU agencies" uit januari 2020 werd geconcludeerd dat transparantie het belangrijkste beginsel is dat ten grondslag moet liggen aan het beleid van de agentschappen, om doeltreffend openbaar toezicht mogelijk te maken; erkent de verschillen in risicofactoren, omvang en externe druk tussen de agentschappen en de noodzaak om het beleid inzake belangenconflicten op deze verschillen af te stemmen; neemt kennis van de aanbevelingen in deze studie om de regels inzake belangenconflicten te verbeteren en voor meer samenhang en consistentie te zorgen, en dringt er bij de agentschappen op aan uitvoering te geven aan deze aanbevelingen en hun beleid op dit gebied voortdurend te beoordelen en te verbeteren, gelet op de veronderstelde of vermeende belangenconflicten waarvan in 2019 sprake was;

62. stelt met bezorgdheid vast dat niet alle agentschappen verslag uitbrengen van vergaderingen van hun personeelsleden met externe belanghebbenden, met name vergaderingen op managementniveau met organisaties en zelfstandigen; verzoekt de agentschappen verslag uit te brengen over de vergaderingen en deze openbaar te maken op de website van de agentschappen om de transparantie van hun activiteiten te vergroten;

63. roept alle agentschappen op deel te nemen aan het interinstitutioneel akkoord betreffende het transparantieregister voor belangenvertegenwoordigers, waarover momenteel wordt onderhandeld door de Commissie, de Raad en het Parlement;

64. dringt er bij alle JBZ-agentschappen op aan maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat de transparantieregels van de Unie en de grondrechten en normen inzake gegevensbescherming volledig worden nageleefd; dringt er bij de JBZ-agentschappen op aan dat zij zich strikt houden aan de financiële voorschriften en strenge managementnormen hanteren;

Interne controle

65. onderschrijft de opmerking van de Rekenkamer dat agentschappen, wanneer zij interinstitutionele overeenkomsten gebruiken, verantwoordelijk blijven voor de toepassing van de beginselen inzake openbare aanbestedingen voor hun specifieke aankopen, en benadrukt dat de interne controles van de agentschappen ervoor moeten zorgen dat deze beginselen in acht worden genomen;

66. merkt op dat de meeste agentschappen eind 2019 meldden dat zij het herziene internecontrolekader uitvoerden en een jaarlijkse beoordeling hadden verricht; dringt erop aan dat alle agentschappen het internecontrolekader aannemen en ten uitvoer leggen en zo hun internecontrolenormen afstemmen op de internationale beste praktijken en ervoor zorgen dat interne controles op doeltreffende en doelmatige wijze de besluitvorming ondersteunen; betreurt dat er in 2019 bij sommige agentschappen geen controleprocedures werden uitgevoerd door de IAS;

67. merkt op dat uit het deel van het verslag van de Rekenkamer dat betrekking heeft op de follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren blijkt dat in 2019 de follow-up van 98 opmerkingen werd afgerond, dat de follow-up van 71 opmerkingen nog liep en dat het in 16 gevallen ging om situaties waarin het agentschap niet de (uitsluitende) controle had, hetgeen betekent dat belangrijke beslissingen met betrekking tot deze 16 opmerkingen genomen moeten worden door het Hof van Justitie van de Europese Unie, de Commissie of de lidstaten; verzoekt de agentschappen om op zorgvuldige wijze een follow-up te geven aan de opmerkingen en hun internecontrolekaders verder te verbeteren;

Overige opmerkingen

68. maakt uit het verslag van de Rekenkamer op dat de voorheen in Londen gevestigde agentschappen (de Europese Bankautoriteit (EBA) en het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA)) in 2019 het Verenigd Koninkrijk hebben verlaten en dat hun rekeningen voorzieningen voor de bijbehorende verhuiskosten omvatten; merkt voorts op dat de Rekenkamer met betrekking tot het EMA wijst op de overeenkomst die het EMA in juli 2019 met zijn verhuurder bereikte om zijn voormalige kantoren onder te verhuren onder voorwaarden die in overeenstemming zijn met de voorwaarden van de hoofdhuurovereenkomst, waarbij het EMA aansprakelijk bleef voor het volledige bedrag dat nog verschuldigd is uit hoofde van de oorspronkelijke huurovereenkomst;

69. wijst erop dat er een brede aanpak nodig is om de homepages van de instellingen van de Unie toegankelijk te maken voor personen een handicap, overeenkomstig Richtlijn (EU) 2016/2102, onder meer door ervoor te zorgen dat nationale gebarentalen beschikbaar zijn; stelt voor om organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen hierbij te betrekken;

70. merkt op dat de agentschappen hebben gemeld dat zij de nodige aandacht schenken aan cyberbeveiliging, en dat de maatregelen die in dit kader het meest zijn getroffen de ondertekening van een overeenkomst inzake dienstverleningsniveau tussen het agentschap en het directoraat-generaal Informatica van de Europese Commissie (en het computercrisisresponsteam CERT-EU) en het gebruik van het elektronisch document- en archiefbeheersysteem ARES zijn; merkt voorts op dat 77 % van de agentschappen heeft aangegeven te beschikken over een cyberbeveiligingsbeleid en dat de overige agentschappen hebben aangegeven zich in verschillende stadia van de ontwikkeling van een dergelijk beleid te bevinden;

71. herinnert eraan dat agentschappen zijn opgericht voor specifieke behoeften en dat een aanzienlijk aantal agentschappen is opgericht naar aanleiding van bepaalde crises; is het eens met het standpunt van de Rekenkamer in haar verslag "De toekomst van EU-agentschappen" dat het bestaansrecht van een agentschap in verschillende stadia in de loop van zijn bestaan moet worden beoordeeld om na te gaan of het nog steeds relevant is en of zijn acties coherent zijn met de acties van andere agentschappen en hun partner-DG's;

72. wijst op de risico's van externe IT-adviesdiensten en uitbesteding van het beheer van begrotings- of personeelsgerelateerde activiteiten;

73. is van mening dat flexibiliteit met betrekking tot de opzet en de werking van agentschappen belangrijk is om het beleid van de Unie te helpen uitvoeren en de Europese samenwerking te versterken; is het in dit kader eens met het standpunt van de Rekenkamer in het verslag "De toekomst van EU-agentschappen" dat er onvoldoende flexibiliteit is als het gaat om de opzet en werking van agentschappen en dat het potentieel voor samenwerking tussen de agentschappen ter verwezenlijking van gemeenschappelijke beleidsdoelstellingen in het belang van de burgers verder kan worden benut;

74. herinnert eraan dat de Europese burgers vaak niet op de hoogte zijn van het bestaan van de agentschappen en dat dit zelfs geldt voor de burgers van de landen waar de agentschappen gevestigd zijn; herinnert er tevens aan dat de burgers ook weinig informatie krijgen over de activiteiten van de agentschappen; verzoekt de agentschappen in dit verband hun communicatiestrategieën verder te ontwikkelen en hun aanwezigheid in de media en op sociale media te vergroten om hun werk, onderzoek en activiteiten bij het grote publiek onder de aandacht te brengen;

75. merkt op dat de Rekenkamer de rekeningen van het Europees Openbaar Ministerie ("EOM") over 2019 niet heeft gecontroleerd, omdat dit EU-orgaan toen nog niet financieel autonoom was;

76. wijst op de problemen die kunnen ontstaan als agentschappen hun enkelvoudig programmeringsdocument moeten indienen als over de desbetreffende rechtsinstrumenten nog door de medewetgevers wordt onderhandeld, wat leidt tot de onbevredigende situatie dat begrotingslijnen beschikbaar worden gesteld voordat de bijbehorende rechtshandelingen worden vastgesteld; verzoekt de Commissie haar communicatie met de agentschappen te verbeteren om de verwachte tijdschema's voor de goedkeuring van wetgeving en de bijbehorende begrotingslijnen beter te stroomlijnen; neemt kennis van de aanbeveling van de Rekenkamer dat de Commissie en de agentschappen op flexibeler wijze middelen zouden moeten toewijzen, en wijst daarbij op het belang van behoorlijke verslaglegging, transparantie en controle;

77. herinnert eraan dat de Europese Arbeidsautoriteit (ELA) in maart 2018 is opgericht en in oktober 2019 met haar werkzaamheden is begonnen; benadrukt dat het belangrijk is dat de ELA zonder onnodige vertraging volledig operationeel wordt om de toepassing en handhaving van het recht van de Unie op het gebied van arbeidsmobiliteit en de coördinatie van de sociale zekerheid te verbeteren, teneinde eerlijke mobiliteit en een doeltreffende grensoverschrijdende handhaving van de rechten van werknemers te waarborgen; benadrukt dat er hiervoor voldoende financiële middelen beschikbaar moeten worden gesteld;

78. benadrukt dat de ELA ertoe zal bijdragen dat de regels van de Unie inzake arbeidsmobiliteit en coördinatie van de sociale zekerheid eerlijk en doeltreffend worden toegepast, dat zij nationale autoriteiten zal ondersteunen bij de samenwerking om deze regels te handhaven en dat zij het voor burgers en het bedrijfsleven gemakkelijker zal maken te profiteren van de interne markt; is van mening dat de vier agentschappen (Eurofound, Cedefop, ETF en EU-OSHA) zich weliswaar voornamelijk op onderzoek richten, maar ook op nuttige wijze ondersteuning kunnen bieden en een bijdrage kunnen leveren aan de werkzaamheden van de ELA;

79. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de onder deze kwijtingsprocedure vallende agentschappen, de Raad, de Commissie en de Rekenkamer, en te zorgen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* (L-serie).